

PAMFLET

1544^a

Artijckelen vanden Treffues

ofte bestant/voorgesteldt by de Heeren Ambassadours vande Coningen van Franckrijck en groot Britagnien inde vergaderinge vande Heeren Staten Generael.

Ghelijck als gheschiet is / dat de seer Hooge Grootmachtichste Princen Albertus ende Isabella / Certshertogen van Oost-nrijck / Hertogen van Brabant / ende Graven van Vlaenderen / etc. Hebbende den 24. der maendt April 1607. ghemaect eenen Treffues / ofte stilstandt van Wapenen / met de Hooghe Grootmoghende Heeren / de Heeren Staten Generael der Vereenichde Provintien inde Nederlantē / in qualiteyt als houdende de seive voorsz. Staten / Landen ende Provintien op de welke sy niets en pretenderē / met beloffte / de selve te doen satisficeren by den seer Hooghen / Grootmachtichsten ende seer Excellentē Prince Philippus de derde Coninck van Spagnien / etc. Om by den voorsz. Coninck haer van gelijcke verclaringe te geven. Welcke voorsz. Treffues middeletijt is verscheyden reysen verlengt ende gecontinueert / tot den eynde vanden tegenwoordigen Jare 1608. op hooppe van teenemael weder te legghen ende up te blusschen dese ellendige / jammerliche / bloedighe Oorloghe (die soo langhen tijt / tusschen henlieden heeft gheduyrt) door eenen goeden verskerden eeuwighen Wyde / de welke nochtans niet en heeft connen ghetrossen werden / ter oorsaecke van verscheyden groote vershillen / tusschen henlieden betegent inde conferentie / ofte vergesijckinge / die sy rsamen ghehadt hebben over dit subiect ofte ontwerpinghe vande voorsz. handelinghe : Ende waren alreede op weghe om wederom tot de wapenen gecomen te hebben / ten ware door tusschen syzeken vande Alderchrijstelijckste Coningen van Franckrijck / ende groot Britagnien / de Chur-voorstelijcke Princen / den Palts-graue / ende Brandenburg / de Marguis van Ansbach / en Lant-graue van Hessen. Dewelcke zijnde bewogen door eenen goeden ende heyligen pber / hebben door hare Ambassadeuren (als zijnde op den weghe om te helpen de beboorzeringe van soo goeden ende heyligen werck) doen voorsz. stellen eenen Treffues ofte bestandt van langhe Jaren / op seker conditien / naert inhouden van seker gheschifte / van humnent wegghen overgelevert aende gedeputeerde vande voorsz. Heeren Certshertoghen / als oock aende voorsz. Heeren Staten in hunne gemeyne vergaderinge / met bidden ende smeecken aen d'een en d'ander partye hun hier in te willen gedragghen ofte reguleren / op welck gheschifte naer verscheyden conferentien / waren op heden tegenwoordich in hunne persoonen / inden naem ende als hebbende speciale Procuratie vande voorsz. Heeren Certshertogen om te tracterē / so wel in hunnen name / als hun sterck maeckende voorsz. den voorsz. Heer Coninck van Spagnien ter eerre syde / Als gedeputeert zijnde / ende hebbende volcomen last ende macht van de voorsz. Heeren Staten Generael / blijckende by hzehen van bevel en Procuratie van date Waer vanden inhoudt der selver Procuratie / is hier naer by andere vermengt ende inghesloten / de welke daer in te samen zijn accoozt gebleven / alsoo hier naer volcht.

1544 a

Cer

3.

Eerstelick (te weten) dat het tegenwoordige Tractaet sal ges-
 daen en gepasseert werden / by de voorsz Heeren Cerris hertogen inden voorsz
 naem en qualitepten / met de voorsz Heeren Staten Generael / in qualitept als
 houdende de selve voorsz byre Staten / Provincien ende Landen op de welke sy niets
 en pretenderen / ende tot waerheyt ende bevesting des selven Tractates / Soo sal
 den Treffues ende bestandt wesen ende op houden van alle Acten van Hostilitept
 oft byantschap / voorsz den tijt van thien Jaren / beginnende ofte innegaende / den
 eersten Januari naefcomende / als wanneer den Treffues (die by tegenwoordich
 ghemieten) is byt gaende / in welcken tijt tusschen de voorsz Heer Coninck van
 Spagnien / Cerris hertogen / en Staten Generael / Soo wel ter Zee als andere wa-
 teren ende te Lande / in alle hunne Coninckrijcken / Lantschappen / Landen ende
 Heerlijcheden / ende over al met haer Inwoonders ende Onderdanen / van wat
 qualitept ofte conditie de selve moghen wesen / sonder exceptie van plaetsen noch per-
 sonen / sullen moghen handelen ten aensien van t-gheue dat in Europa is : waer in
 by verstaen alle de Custen van de middelantsche Zee / begrepen te wesen / ende wat
 belangt de gene die bypten Europa zijn / het sal staen tot keuse (ende belieben) van
 den voorsz Heer Coninck te verclaren binnen by Maenden oft sy wil dat de voorsz
 Treffues aldaer plaese ende stant grijpen sal / ende soo by dat toestaet ende daer in
 consenteert / sal de selve ghehouden ende gheobserveert werden met gelijcke trouwe /
 ende versekerheyt als vooren / soo niet / ende den voorsz tijt gepasseert zijnde / en dese
 verclaringhe by hem niet ghedaen ware / soo sal een pder houden / ende blyven inde
 bypheyt die by tegenwoordich heeft / sonder dat de Acten van Hostilitept / en byant-
 schap / welke gheschieden in alle plaetsen bypten Europa / ende middelantsche Zee /
 mogen ghenomen ende gehouden werden voorsz verbyperckinge vanden voorsz Treff-
 ues / diemen niet te min sal continueren.

III.

Gheduerende den selven Treffues / een pder sal blyven in zijn ghesed / ende volco-
 mentlijck ghebyrucken ende genieten / vant gene by tegenwoordich besit : Ende
 om de Limiten te reguleren / ende om den onderschept te weten van de Dorpen en
 geuchten / wat plaetsen / Steden / Landen ende Heerlijcheden de selve moeten volgen /
 ende wat een pder daer in is houdende / sy sullen van d'een en d'ander sijde notable
 personen daer toe committeren / die daer op ver gaderen sullen / om trecht daer van
 te spreken / sonder nochtans dat de voorsz Treffues / daerom soude ghebyroken we-
 sen / ter oorsake / oft alwaert dat sy daer in niet en conden accorderen.

III.

De onderdanen ende Inwoonders der Landen vanden voorsz Heer Coninck /
 Cerris hertoghen / ende Heeren Staten / sullen houden goede correspondentie ende
 vrientchap met malcanderen geduerende den voorsz Treffues / sullen moghen fre-
 quenteren / besoecken / ende weder keeren van d'een landt in d'ander / ende haren han-
 del / traffiq ende comenschap by ende liber ghebyrucken / soo wel te Lande / ter Zee
 als andere wateren / ende van gelijcken dat de Onderdanen en Inwoonders der
 landen van de voorsz Heeren Staten / sullen (in Spagnien ende andere landen we-
 sende onder de gehoorzaamheyt vanden voorsz Heer Coninck ende Cerris hertogen)
 ghemieten de selve bypheyt ende versekerheyt die welcke gegeven zijn aen de onder-
 danen

danen banden Coninck van groot Britagnien/In het leste Tractaet van Pese gemacht met den boorz Coninck van Spagnien.

III.

Ende alsoo hunnen handel drijvende/en sullen niet gehouden zijn te betalen eenige meerdere Rechten/Tollen/ofte Impositien/dan de ordinare ende diemen gewoonlick is te betalen/en sullen niet anders getracteert worden dan de natuerlike onderdanen / ende ghelijck vzienden ende gheleerde / die het minste sullen belast werden.

IV.

Van ghelijcken en salmen niet vermogen/der Cooplieden/ Capiteynen van schepen/Piloten/noch Boots ghesellen/Schepen/Coopmanschappen/Waren/ende andere goederen hun toebehoozende/arresteren ofte in nemen/er waer upt crachte van eenich alghemeyn/ofte particulier ghebodt/noch om eenighe oorsaecke diet soude moghen wesen/jae selfs niet onder pretext/om hun daer mede te dienen/ tot behoudnisse en defensie van hare landen / in welcken ghevalle wy niet en verstaen begrepen te zijn de Arrestementen ofte aentastingen / die door ordinairse middel van Justitie gheschieden / ter oorsaecke van schulden/Obligatie ende weerdighe Contracten / op de welcke men naer recht en reden sal procederen / ghelijckwieen gewoonlick is te doen.

V.

Soo hier na gebonden werde dat den Coophandel inde Nederlanden werde onbequaem ende hinderlick gebonden ter oorsaecke van Tollen/Cabellen en andere Impositien/diemen van d'eene en d'ander spde op de goederen/Coopmanschappen ende ware is heffende / d'eerste versoek dat van wegghen de boorz Ceris hertoghen sal gedaen werden/is datter Commissarissen van der Staten spde sullen ghedeputeert werden/om de selve met gemeyn Advijs te reguleren/modereren ofte versoeken/soo het doenlick is/sonder dat den Treffues daerom soude ghebroken wesen / oft sp daer in niet en konden accorderen.

VI.

Inde selfde conferentie ende vergaderinge (soo het doenlick is) sal oock boorzien werden op de ontblootinghe vande ingenomen ende gheconfisqueerde goederen/om deselve (geduerende den Treffues) te doen ghetieten byde ghene op dewelcke de besittinghe toe comt.

VII.

Soo eenighe sententien ende bonnissen/gegeven waren tusschen personen / van diversche partijen hier in niet verboden / er sp in materie Civil ofte Criminel/geduerende den Treffues/en sal gheen executie mogen ghedaen werden tegens de verwesene personen noch op heure goederen.

VIII.

Alle bylehen van Marque/ofte Represalie en sullen oock inden boorz tijt niet mogen ghebeypt oft toegelaten werden/ten waer om kennisse van saecken / en dier oorsaecken om dat het by Keyserlijke wetten/en insettinghen toe ghelaten is.

IX.

Men sal niet moghen vertoeven/ofte blyben liggen in havenen/hooften/plaetsen ofte Reeden met Schepen ende volck van oorloghe in sulcken nombze ende ghatal/dat

dat suspitie indeghe gheben / sonder oozloff ende toelatinghe van de ghene die over
de voorsz / Havenen hooft den ende Reeden ghebedt heeft.

¶ III.

Men sal geen nieuwe Schansen / Forten ofte Stercken mogen maecten gedue-
rende den voorsz Treffues.

¶ IIII.

De ghene die vertrocken zijn geduerende de oozloghe in Neutraele landen / sullen
moghen de vruchten vanden Treffues ghenieten / en wederom in haer oude woon-
plaatsen keeren soot haer goet dunct / en aldaer in goede verskerthept wonen / mits
onderhoudende de wetten vanden lande.

¶ IIIII.

De Heeren vanden huyse van Nassau / die verbonden zijn vooz de schulden van
wijlen mijn Heere den Prince van Oranien / by hem ghecontracteert / sedert den
Jaer 1567. tot synen overlijden / en sullen ter oozsaecke van dien / in haere persoonen
ofte goederen daerom niet moghen verholcht werden / So lange als den Treffues
sal dueren.

¶ IIIIII.

So der eenighe vertoztinghe inden Treffues gebete / tot naedele van pemanden
int particulier / salmen somerlijcken recht doen op de clachten vande schade te ver-
beten / naer de rechten vanden selven lande daer het ongelijck ende de schade sal
ghedaen zijn / sonder dat het gheoozlooft sal zijn / de wapenen daerom aen te nemen /
ende ter oozsaecke van dien / den Treffues te breken. Sal niet te min toegelaten we-
sen ter saecke van mis handeling / hem by openbaere Justitie te behelpen / oft by
brieven van Marque ende Reppesalte / ghelijckmen ghewoonlijck is te doen.

¶ IV.

Maer sooder pets voozgenomen werde op de landen (ende Reeden) vande voorsz
de Heeren / Coningen / Cerfs Hertoghen / ende Staten / ofte tot haren nadele / t'sy
by overbaringe van eenighe plaatsen / openbaer ghelwelt / ofte vooz ghemeyn Arrest
van Schepen / pploten / Schippers / ende Coopmanschappen. De bootshap daer
van gedaen zijnde van wegen des beschadighden / de schade sal gherepareert wer-
den / binnen ses Maenden daer naer / andersins die wepgerich daer in sal bevonden
werden / ofte vooz der upstel daer in soert / sal gehouden werden vooz verbreeker
vanden Treffues / ende aende parthye toegelaten werden / hem daer teghen te ver-
sien alsoo hpt sal goet binden / ende oozbeelen noodich te zijn tot verskerhept van
synen staet.

Alle dese teghenwoordighe Artichelen gheratificeert / ende gheapprobeert / by
de voorsz de Heeren / Cerfs Hertoghen / en Staten generael / sullen de brieven van
Ratificatie in goede en behoorlike forme werde overgelevert binnen acht daghen /
ende binnen een Maent daer naer by eenen pegelicken vande Problintien int byson-
der. Ende belangende de Ratificatie ofte bevestinghe vanden voorsz. Heer Coning
van Spagnien / de voorsz Heeren Cerfs Hertoghen hebben beloofd / ende zijn ghe-
houden deselve hun te geven binnen d' Maenden / oock in goede ende behoorlike
forme / ten eynde dat de voorsz Heeren de Staten / hunne onderdanen / en Inwoon-
ders haerder landen mogen den selven Treffues volcomentlick ende in alle verske-
herhept ghenieten / etc.

¶ IIIIIII.

ober

educ

tullen
oon-
mitg

ban
t den
onen
fues

nden
ber-
e sal
nen/
we-
t bp

sep-
t sp
rest
aer
der-
den
ker
der-
an

bp
an
en/
on-
ng
he-
ke
m-
le-